

LETNO
POROČILO
2012
2013

SPLETN KO

LETNO POROČILO 2012 2013

Program Varnejši internet

Naslov projekta: SIC-SI, 2012–1014

Letno poročilo Spletno oko 2012/2013

Program Varnejši internet je namenjen spodbujanju varnejše uporabe interneta in novih spletnih tehnologij, zlasti pri otrocih, ter boju proti nezakonitim in nezaželenim vsebinam, s čimer predstavlja del skladnega pristopa Evropske unije.

Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

UVODNIK	5
KDO SMO	7
SPLETNO OKO V AKCIJI	12
STATISTIKA	18
NAŠE DRUGE DEJAVNOSTI	23
UPORABNI PODATKI ZA STIK	28

DODANA VREDNOST PRIJAVNE TOČKE SPLETNO OKO?

Pregledovalci so se od leta 2007, ko je Spletno oko začelo s svojim delovanjem, prebili čez več kot 16.000 prijav domnevno nezakonitih vsebin v spletu. Samo v zadnjih dveh letih so pregledali več kot 9.000 prijav in s tem omogočili, da policija vso svojo pozornost namenja zgolj potencialno nezakonitim vsebinam. 23 prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok je bilo najdenih v slovenskih strežnikih, 15 od tega jih je bilo po posredovanju policije in ponudnikov spletnih storitev uspešno obravnavanih. 311 prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok je bilo posredovanih tujim varnostnim organom, 266 prijav pa prijavnim točkam v drugih državah, da bi te ukrepale z namenom čimprejšnjega pregona in odstranitve sporne vsebine s spleta.

KAZENSKÉ OVADBE V LETIH 2012 IN 2013

Rezultat prijavljanja spletnih uporabnikov v letih 2012 in 2013, delovanja prijavne točke Spletno oko ter učinkovitega sodelovanja s policijo so tudi tri kazenske ovadbe zaradi gradiv s spolnimi zlorabami otrok in enajst kazenskih ovadb zaradi sovražnega govora v spletu.

»PONOSNI SMO, DA JE DEL TEGA GLOBALNEGA USPEHA TUDI SLOVENIJA. Z DELOVANJEM PRIJAVNE TOČKE SPLETNO OKO, Z ODLIČNIM SODELOVANJEM Z GENERALNO POLICIJSKO UPRAVO RS TER PRIPRAVLJENOSTJO SLOVENSКИH INTERNETNIH PONUDNIKOV, DA UKREPAJO, KO JE TO POTREBNO, SMO DODALI POMEMBEN KOŠČEK K NAŠEMU POSLANSTVU: ZMANJŠATI OBSEG GRADIV S SPOLNIMI ZLORABAMI OTROK NA INTERNETU.«

UVODNIK

SPOROČILO KOORDINATORKE PRIJAVNE TOČKE SPLETNO OKO

Letošnjega marca je Spletno oko obeležilo sedmo obletnico svojega delovanja. V sedmih letih smo kot prva in edina prijavna točka nezakonitih spletnih vsebin v Sloveniji naredili velik premik na področju zavedanja problematike sovražnega govora ter posnetkov spolnih zlorab otrok pri strokovni in splošni javnosti. Poleg rednega sprejemanja in obravnavanja prijav, ki smo jih prejeli na svojo točko, smo se pri svojem delovanju osredotočili predvsem na krepitev sodelovanja s policijo in internetno industrijo, izobraževanje strokovnjakov, ki prihajajo v stik s problematiko nezakonitih vsebin, ter iskanje rešitev za zmanjšanje sovražnega govora na spletnih portalih.

Leti 2012 in 2013 si bomo vsekakor zapomnili po obdobju, ko so bile vse sile prijavnih točk po vsem svetu usmerjene v vzpostavitev učinkovitega in hitrega sistema odstranjevanja gradiv s spolnimi zlorabami otrok. Če so bili v preteklosti fotografije in videoposnetki, ki so prikazovali zlorabljene otroke, v spletu dostopni po več mesecev in celo let, lahko danes poročamo, da je v večini primerov sporna vsebina odstranjena v nekaj dneh ali celo urah. Vendar se to ni zgodilo po naključju. To je rezultat vzajemnega sodelovanja 49 prijavnih točk INHOPE po vsem svetu, organov pregona v teh državah in internetne industrije. Brez sodelovanja vseh akterjev, ki v tej zgodbi vsak zase igrajo pomembno vlogo, takšna sprememba ne bi bila mogoča. Ponosni smo, da je del tega globalnega uspeha tudi Slovenija. Z delovanjem prijavne točke Spletno oko, z odličnim sodelovanjem z Generalno policijsko upravo RS

ter pripravljenostjo slovenskih internetnih ponudnikov, da ukrepajo, ko je to potrebno, smo pomembno prispevali k svojemu poslanstvu: zmanjšati obseg gradiv s spolnimi zlorabami otrok na internetu.

Leto 2012 je bilo tudi leto rekordnega števila prijav. Odgovorni za pregledovanje prijav so se samo v tem letu prebili skozi več kot 5.000 prijav in s tem omogočili, da policija vso svojo pozornost namenja zgolj potencialno nezakonitim vsebinam. Po drugi strani smo bili v letu 2013 predvsem zaradi spremembe zakonodaje, pa tudi zaradi jasno postavljenih meril o tem, kaj je kazniv sovražni govor, priča padcu števila prijav na prijavno točko ter s tem tudi znižanja števila prijav, posredovanih policiji. Kakor koli, **skupno delo prijaviteljev, prijavne točke ter učinkovitega sodelovanja s policijo in internetno industrijo je v zadnjih dveh letih pripomoglo k odstranitvi kar 15 gradiv s spolnimi zlorabami otrok iz slovenskih strežnikov, k trem kazenskim ovadbam zaradi gradiv s spolnimi zlorabami otrok ter štirim kazenskim ovadbam zaradi sovražnega govora na internetu.**

Ponosni smo tudi na odmevnost zdaj že **tradicionalne letne konference o zlorabah otrok v spletu. Oktobra 2012 smo namreč že drugo leto zapovrstjo v sodelovanju z Generalno policijsko upravo in Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije organizirali dvodnevno konferenco** z naslovom »Zloraba otrok v spletu in e-storilci: zmoremo ukrepati?«. Konfe-

rence se je udeležilo več kot 180 predstavnikov iz vrst policije, tožilstva, internetnih ponudnikov, centrov za socialno delo, nevladnih organizacij in drugih strokovnjakov, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko zlorab otrok v spletu. **Leta 2013 smo ponovili uspeh preteklih let in na enodnevno konferenco** z naslovom »E-zlorabe otrok: razsežnost pojava in učinkovito ukrepanje« **pritegnili več kot 200 udeležencev, ki so se jim prvič pridružili tudi predstavniki sodišč in šolniki.** Predvsem zadnja konferenca je bila zaradi vse bolj pereče problematike onemogočanja dostopa do spornih vsebin medijsko zelo odmevna in je tako poleg strokovne dosegla tudi splošno javnost. Želimo si, da bi nam sredstva tudi v prihodnje dopuščala osveščanje strokovnjakov o tej problematiki, saj je izobraževanje ustreznih oseb ključno za uspešno pomoč žrtvam zlorab.

Delovanje prijavne točke Spletno oko in Centra za varnejši internet kot celote je glede na visoko stopnjo uporabe interneta in drugih tehnologij med mladimi nujno potrebna, zato si želimo, da bi k varnejšemu internetu lahko aktivno prispevali tudi v prihodnje. Žal pa je za nemoteno delovanje Centra v naslednjih letih nujna zagotovitev finančnih sredstev na državni in evropski ravni. **Upamo, da bodo naši in evropski državniki prepoznali potrebo po ohranitvi Centra, ki letos že deveto leto skrbi za dobrobit ogroženih skupin spletnih uporabnikov in s tem preventivno prispeva k boljšemu internetu, pa tudi k zmanjšanju obsega nezakonitih spletnih vsebin.**

Sporočilo Uprave kriminalistične policije pri Generalni policijski upravi

Vsakdo, ki bere te vrstice, se bo zagotovo strinjal, da si dandanes človek skorajda ne more zamisliti življenja brez računalnikov, interneta, povezovanja z uporabniki z vsega sveta ... So del našega življenja, igrajo pomembno vlogo pri našem delu, izobraževanju, komuniciranju, vstopajo torej v vse pore našega življenja, posegajo pa tudi na temno območje kriminalitete v širšem spektru.

Ko je govora o neposrednih spolnih napadih na nemočne otroke in to spolni iztirjenci posamejno in objavijo v svetovnem spletu, ko se takšno gradivo s spolnimi zlorabami otrok nezadržno širi po svetovnem spletu, ko različne kriminalne skupine bogatijo na račun otrok in si nabirajo ogromne vsote denarja – po nekaterih ocenah celo več milijonov evrov v zgolj nekaj mesecih, ko številni posamezniki v družbi težko verjamejo, da je to ne samo nacionalna, ampak tudi globalna težava ter da se to resnično dogaja tukaj in zdaj ... Na tem mestu ni mogoče spregledati vloge najrazličnejših ustanov na tem področju. To nedvomno velja tudi za policijo, ki s svojimi strokovnjaki deluje v dobrobit otrok, za varstvo njihove istovetnosti in zaščito ter sodeluje s pravosodnimi organi pri pregonu storilcev teh človeka nevrednih kaznivih dejanj. S svojim znanjem, izkušnjami in resnim pristopom sodeluje kot aktiven član svetovalnega telesa v projektu Spletno oko, navsezadnje pa tudi s kakovostnimi konferencami z mednarodno udeležbo, pri katerih je tudi soorganizatorica.

Ob tem nikakor ne gre spregledati tudi pomembne zakonodajne spremembe, ki jih prinašajo kazenska zakonodaja (dopolnjena določila, ki urejajo kazniva dejanja na podlagi Lanzarotske konvencije in Konvencije o kibernetiski kriminaliteti ter Konvencije ZN o boju proti spolnim zlorabam otrok) in postopki, ki tečejo pri različnih resorjih, odgovornih za uvedbo evropskih predpisov o zaščiti otrok pred spolnimi zlorabami. Vse to in še več je potrebno, da bomo vsi skupaj zaščitili otroke pred zlorabami, medtem ko moramo kot družba otrokom – žrtvam teh zlorab – zagotoviti še vs

potrebno podporo in pomoč. Slovenija se je k temu zavezala tudi z izjavo o pristopu h Globalnemu zavezištvu proti spolnim zlorabam otrok na spletu, kriminalistična policija pa tudi z različnimi Interpolovimi sklepi in drugimi lastnimi instrumenti.

Druga oblika temnejše plati interneta je širjenje sovražnega govora. Tu posebej dodajamo, da je dejavnost policije na področju omejevanja sovražnega govora naravnana izrazito preventivno. Zavedamo se, da pravočasno odkrivanje sovražnega govora, ko se ta že pojavi, in samo sankcioniranje preprosto nista dovolj. Še več, gre za razmeroma neučinkovit pristop, kar je pokazala tuja praksa. Policija se zato trudi odkrivati predvsem razloge za nastanek sovražnega govora in ga že v tej fazi omejiti.

Seveda policija pri tem ne sme ostati sama. Upoštevanje t. i. ničelne tolerance je odgovornost vseh pristojnih oz. celotne družbe, kot to dojemamo tudi pri Policiji. Nasploj je neodgovorno od družbe, da od policije in tožilstva ter sodstva pričakuje vse odgovore in ključ do rešitve. Takšen pristop te problematike zagotovo ne bo rešil, kar je pokazala tudi tuja praksa.

K obravnavanju tovrstne problematike bi bilo smiselno pristopiti multidisciplinarno in k sodelovanju privabiti tudi druge resorje, predvsem v smislu preventivnega ravnanja in ukrepanja. Nedopustno je, da je omejevanje sovražnega govora v Sloveniji stvar posameznih poskusov, namesto da bi se organizirano lotili ukrepov za njegovo preprečevanje na sistematičen in načrten način.

V zvezi s prepoznavanjem sovražnega govora smo lahko preteklo leto opazili pomemben premik naprej. Ne glede na anemičnost tožilstva in nasploj družbe glede pojava sovražnega govora je število prijav prek foruma Spletno Oko nižje, kar kaže na to, da se je raven razumevanja in sposob-

nosti prepoznavanja njegovih znakov zvišala. Kar pričakuje policija, je bistveno večje prizadevanje posameznika oziroma družbe, katere del je. Družba je tista, ki se bo morala odločiti, koliko sovražnega govora še lahko dopušča, če sploh kaj. Stanje družbe v zadnjem obdobju pa tega žal ne potrjuje. Vse bolj grobi posegi v osebno dostojanstvo oziroma pravice posameznih skupin, zloraba medijskega prostora ipd. kažejo na krepitev sovražnega govora, predvsem pa na to, da se družba v tem trenutku ni pripravljena odreči temu »orožju«, ki ji je na voljo za izražanje njenega nestrinjanja.

S tožilskega vidika, posledično pa tudi z vidika Policije, teža-vo še naprej predstavlja dokazovanje naklepa, saj je dokazovanje storilčeve dejanske namere še naprej ena najtežjih nalog. Gre namreč za ogroževalni delikt, pri katerem mora storilca voditi neposredni naklep, njegovo ravnanje pa mora biti še posebej motivirano z ustvarjanjem stanja neenakopravnosti ipd. Iz tega razloga imamo še vedno razmeroma skromno sodno prakso, čeprav menimo, da se tožilska praksa vendarle krepí.

Pri preprečevanju sovražnega govora bi več odzivnosti pričakovali od posameznih spletnih urednikov, vendar se zdi, da se sovražni govor oz. nedopustno izražanje pogosto dopušča zaradi političnih ali drugih interesov, ki jim sledijo spletni skrbniki, saj si drugače ne znamo razložiti, zakaj uredniki dosledno ne brišejo spornih vsebin. Izgovarjanje na svobodo govora ne prenese ustavna razlaga, da je pravica govora dovoljena, dokler se z njegovo vsebino ne posega v ustavno zagotovljene pravice posameznih skupin.

V prihodnosti bo potrebnega še veliko dela, da bomo vsi akterji v slovenski družbi doumeli, kako pomembni so medsebojno sodelovanje, razumevanje in zaupanje, da bomo odpravili vse predsodke ter našli pot do skupnega plemenitega cilja – zagotoviti varno in spoštljivo spletno okolje za vse uporabnike, tj. otroke in odrasle.

KDO SMO?

CENTER ZA VARNEJŠI INTERNET SLOVENIJE

Center za varnejši internet izvajamo Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede, ARNES, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije), financirata pa ga **Generalni direktorat Connect pri Evropski komisiji in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport**.

Center za varnejši internet ponuja tri glavne storitve:

SPLETNO OKO

anonimna spletna prijava nezakonitih spletnih vsebin – gradiv s spolnimi zlorabami otrok (otročka pornografija) in sovražnega govora. Če v spletu naletite na tovrstne vsebine, jih lahko prijavite na naslovu **www.spletno-oko.si**. Sodelovanje podobnih točk v Evropi se je izkazalo za učinkovit ukrep v boju za zmanjšanje nezakonitih vsebin na internetu. Slovenski uporabniki interneta lahko zdaj tudi sami z anonimnim poročanjem o obstoju potencialno nezakonitih vsebin prispevate k varnejšemu internetu.

Safe.si

Točka za osveščanje o varni uporabi interneta in novih tehnologij z osrednjim portalom www.safe.si, ki predstavlja ogromno bazo znanja z informacijami, nasveti, gradivi, brošurami, zloženkami, videoposnetki, didaktičnimi igrami, risankami, preizkusi ter vodniki z različnih tematskih področij varne uporabe spleta in mobilnih telefonov. Najpomembnejše teme, ki jih mora poznati vsak uporabnik spleta, tj. od najmlajših, najstnikov pa do staršev in učiteljev, so varstvo in zaščita zasebnosti v spletu ter pri uporabi mobilnih naprav, spletni in mobilni bonton, varna uporaba družabnih omrežij, vrstniško nasilje in spletno ter mobilno ustrahovanje, čezmerna uporaba novih tehnologij in zasvojenost, zanesljivost spletnih virov in informacij, tehnična zaščita v spletu in pri uporabi mobilnih naprav, poznavanje škodljivih ter nezakonitih vsebin.

TOM

Svetovalna linija za težave pri uporabi spleta Tom telefon 116 111, na kateri med 12. in 20. uro vsak dan svetovalci odgovarjajo na vprašanja in dileme ter vas rešujejo iz zagal, povezanih z uporabo interneta. Storitve je na voljo otrokom, mladini in njihovim staršem. S februarjem 2013 je začela delovati tudi TOM klepetalnica, kjer lahko otroci in mladi nasvete ter pomoč dobijo prek spletnega klepeta. Klepet bo v poskusnem obdobju dve uri tedensko deloval na spletni povezavi **<http://www.e-tom.si/>**, kjer bosta objavljena tudi dan in ura svetovanja.

SVET CENTRA ZA VARNEJŠI INTERNET

V Svetu Centra za varnejši internet delujejo predstavniki tistih ustanov, ki aktivno delujejo na področju **zagotavljanja spletne varnosti ter zaščite otrok in mladostnikov pri uporabi interneta in drugih tehnologij oz. se zavzemajo za zmanjšanje obsega nezakonitih vsebin v spletu.**

Želimo, da bi v Svetu s svojimi znanji in izkušnjami s tega področja delovali ponudniki internetnih in mobilnih storitev, zadevne državne ustanove, organizacije za zaščito pravic otrok in potrošnikov ter mediji.

Članstvo v Svetu bo tako še naprej odprto za ustanove, ki jih tovrstno sodelovanje zanima. Slovenski Center za varnejši internet je tako glavni center v državi na področju varne uporabe interneta in komunikacijskih tehnologij s pomembnim poslanstvom zaščite uporabnikov, predvsem otrok in mladostnikov, pri uporabi interneta in mobilnih naprav. V osmih letih svojega obstoja in aktivnega delovanja je skupaj s svojimi podporniki pomembno prispeval k dvigu stopnje osveščenosti o potencialnih spletnih tveganjih in nevarnostih ter se učinkovito boril za zmanjšanje obsega nezakonitih spletnih vsebin, predvsem posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu.

SVET CENTRA ZA VARNEJŠI INTERNET SESTAVLJAJO:

Državne institucije:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport
- Generalna policijska uprava
- Informacijski pooblaščenec
- Varuh človekovih pravic RS
- APEK
- Vrhovno državno tožilstvo

Strokovnjaki:

- mag. Đulijana Juričić,
OŠ Trnovo
- dr. Bojana Lobe, *Univerza v Ljubljani,*
Fakulteta za družbene vede
- dr. Aleš Završnik,
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
- Danijela Frangež in Blaž Markelj,
Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru
- mag. Benjamin Lesjak,
Inštitut za pravne rešitve informacijske družbe Maribor

Mediji:

- RTV Slovenija

Podjetja:

- Microsoft Slovenija d.d.

Nevladne organizacije:

- Beli obroč Slovenije
- UNICEF Slovenija
- Zveza potrošnikov Slovenije

Združenja:

- Gospodarska zbornica Slovenije

Nacionalni projekti:

- E-šolstvo

KONZORCIJ CENTRA ZA VARNEJŠI INTERNET

1. 3. 2012 zaznamuje pričetek novega projektne cikla v delovanju Centra za varnejši internet, ki se bo predvidoma zaključil 30. 6. 2014. V okviru projektne skupine konzorcija so bile izvedene pomembne spremembe v sestavi, saj smo v konzorcij vključili dva nova partnerja, in sicer Zavod MISSS in ZPMS, s ciljem zagotovitve še večje učinkovitosti določenih dejavnosti, predvsem tistih, povezanih s povečanim obsegom izobraževanj za naše ciljne skupine, lažjim dostopom do populacije mladih ter večjo prepoznavnostjo TOM TELEFONA kot mesta, kjer lahko mladi dobijo pomoč, če se pri uporabi interneta in mobilnih naprav znajdejo v težavah.

KONZORCIJ SESTAVLJAJO:

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Fakulteta za družbene vede, članica Univerze v Ljubljani, je največja interdisciplinarna družboslovna fakulteta v Sloveniji in tudi med večjimi v Evropi. Na fakulteti je zaposlenih 274 oseb, od tega 132 profesorjev in asistentov, 80 znanstvenih delavcev in raziskovalcev ter 62 strokovnih, administrativnih in tehničnih sodelavcev. V 50 letih njene obstoja je na njej diplomiralo 9.700 družboslovcev, 50 jih je zaključilo specialistični študij, 1.186 jih je magistriralo,

294 pa doktoriralo. Fakulteta aktivno sodeluje pri pripravi številnih mednarodnih publikacij in izvaja različne projekte. K ugledu fakultete pomembno prispeva projekt Raba interneta v Sloveniji (RIS), ki ga Center za družboslovno informatiko izvaja od leta 1996. RIS je neprofiten projekt, ki redno objavlja rezultate raziskav o razvoju na področju informacijske družbe (www.ris.org) in igra ključno vlogo na področju raziskovanja informacijske družbe v Sloveniji. Center za varnejši internet tako razpolaga z bogato zbirko znanj o različnih temah s področja IKT, ki med drugim vključujejo informacije o digitalnih vsebinah, raziskave o rabi interneta ter izkušnje z raziskavami o varnosti in zasebnosti v spletu.

arnes

ARNES (Akademska in raziskovalna mreža Slovenije) je kot neodvisna javna ustanova začela delovati leta 1992. To je javni zavod, ki organizacijam s področja raziskovanja, izobraževanja in kulture ponuja omrežne storitve ter omogoča njihovo povezovanje in sodelovanje med seboj ter s sorodnimi organizacijami v tujini. Njene glavne naloge so: vzpostavljjanje, vzdrževanje in upravljanje komunikacijskega omrežja ter storitev za področja izobraževanja, raziskav in kulture v Sloveniji. Kot nacionalno raziskovalno in izobraževalno omrežje (NREN) ARNES upravlja z nacionalno infrastrukturo na področju raziskav in izobraževanja ter univerzam, srednjim in osnovnim šolam, zasebnim raziskovalnim ustanovam, knjižnicam in kulturnim ustanovam ponuja vse standardne in številne nadstandardne omrežne storitve. V omrežje ARNES je povezanih več kot 1.150 slovenskih organizacij, število uporabnikov njegovih storitev pa je ocenjeno na približno 200.000.

informacije • vsebine • podporo • obnavljanje

Zavod MISSS je nevladna in neprofitna organizacija s programi pomoči za mlade. Njegovo delovanje temelji na izkušnjah iz primarno-preventivnih programov ter od leta 1995 deluje kot izvajalec informativno-svetovalne dejavnosti za mlade v Sloveniji. Na podlagi teh izkušenj pri delu z mladimi, mladinskimi delavci in starši razvija programe neformalnega izobraževanja, preventivnega dela in informiranja. Celotno število uporabnikov, ki obiskujejo ali oblikujejo njegove programe, znaša več kot 5.000 letno. MISSS se povezuje v regionalne, nacionalne in mednarodne mreže. Od leta 2005 deluje kot deležnik projekta Varne rabe interneta Safe.si ter od leta 2012 kot partner Centra za varnejši internet skrbi za koordinacijo delavnic po šolah in organizira delavnice za mlade.

*Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije*

Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) je nevladna, prostovoljna, človekoljubna in neprofitna organizacija, katere temeljni cilj je dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopanje ter uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščita njihovih pravic. Deluje že od leta 1953 in postaja vse bolj nepogrešljiva v sodobno organizirani civilni družbi. Odziva se na aktualna družbena vprašanja in koristno prispeva k oblikovanju pozitivnih življenjskih vrednot otrok, mladostnikov in družin. Delovanje Zveze prijateljev mladine Slovenije temelji na razvijanju vrednot prostovoljnega dela in negovanju dobrih medčloveških odnosov.

SPLETN KO

SPLETN O KO

V zadnjih letih je uporaba interneta in elektronskih naprav strmo narasla, kar je prineslo spremembe v naš način komuniciranja, dela in naš način življenja nasploh. Žal nekateri uporabljajo razpoložljivo tehnologijo za nezakonita dejanja, tudi za distribucijo gradiv s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora. Prijavna točka Spletno oko slovenskim uporabnikom interneta omogoča anonimno prijavo prav teh dveh vrst nezakonitih vsebin. Prijavna točka je bila s finančno pomočjo programa Varnejši internet ustanovljena septembra 2006, uporabniki spleta pa so lahko nezakonite vsebine začeli prijavljati marca 2007, ko je bila zagotovljena tehnološka platforma, objavljena spletna stran www.spletno-oko.si in vzpostavljeno sodelovanje s policijo.

NAŠE POSLANSTVO IN CILJI

Poslanstvo prijavne točke Spletno oko je **v sodelovanju s policijo, ponudniki internetnih storitev, spletnimi portali in drugimi zainteresiranimi vladnimi ter nevladnimi organizacijami prispevati k zmanjšanju obsega gradiv s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora na internetu.**

Prijavna točka Spletno oko svoje poslanstvo izpolnjuje z doseganjem naslednjih CILJEV:

- **Delovanje prijavne točke**, ki omogoča **anonimno prijavo** domnevno nezakonitega gradiva s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora v spletu.
- **Osveščanje o problematiki nezakonitih spletnih vsebin** ključnih deležnikov in splošne javnosti.
- **Hitra in učinkovita obravnava prejetih prijav**, kar dosegamo z rednim in hitrim pregledovanjem ter posredovanjem domnevno nezakonitih prijav policiji, prijavnim točkam v tujini in ponudnikom internetnih storitev.
- **Sodelovanje s tujimi prijavnimi točkami** s ciljem izmenjave prijav in dobrih praks.
- **Spremljanje uspešnosti obdelave prijav posnetkov spolnih zlorabo otrok v slovenskih strežnikih.**

- Izmenjava dobrih praks
- Podpora novim prijavnim točkam
 - Izmenjava prijav
 - Vključitev v zadevne pobude
- Izobraževanje in informiranje oblikovalcev politik na mednarodni ravni

A Member of
INTERNATIONAL ASSOCIATION
OF INTERNET HOTLINES

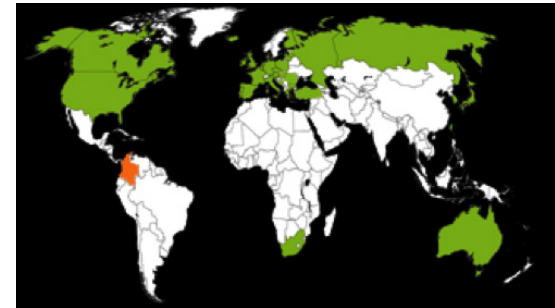
INHOPE

INHOPE

Prijavna točka Spletno oko je članica mednarodne organizacije INHOPE, ki je bila v okviru programa Evropske komisije Za varnejši internet ustanovljena leta 1999. **Danes INHOPE združuje 49 prijavnih točk iz 43 držav z vsega sveta**, med drugim iz Evrope, Azije, Afrike, ZDA, Južne Amerike in Avstralije. V prizadevanju za učinkovit odziv na nezakonite spletne vsebine organizacija INHOPE omogoča povezovanje prijavnih točk iz različnih koncev sveta in jih s strokovnim znanjem podpira pri obravnavi prijav nezakonitih vsebin.

GLAVNO POSLANSTVO ORGANIZACIJE INHOPE STA PODPORA PRIJAVNIM TOČKAM TER ZAGOTAVLJANJE HITREGA IN UČINKOVITEGA UKREPANJA PRI OBRAVNAVI NEZAKONITIH VSEBIN IN S TEM VARNEJŠEGA INTERNETA. V OKVIRU TEGA POSLANSTVA ORGANIZACIJA INHOPE ZASLEDUJE PET GLAVNIH CILJEV:

- **Vzpostavitev dobre prakse** delovanja prijavnih točk ter spodbujanje izmenjave znanj in izkušenj med državami članicami;
- zagotavljanje **hitrega in učinkovitega odziva na prijave** nezakonitih vsebin po vsem svetu;
- **razširitev mreže prijavnih točk INHOPE** po vsem svetu;
- vzpostavitev **boljšega mednarodnega sodelovanja** med prijavnimi točkami ter zakonodajalci, vključno z vlado, policijo in drugimi organi;
- **osveščanje ključnih deležnikov** in splošne javnosti o organizaciji INHOPE in prijavnih točkah kot ključnih akterjih za prijavo nezakonitih vsebin po vsem svetu.

Zemljevid, ki prikazuje razširjenost prijavnih točk INHOPE po svetu

SPLETNO OKO V AKCIJI

Glavna naloga prijavne točke Spletno oko je sprejemanje in obravnavanje prijav, ki nam jih posredujejo spletni uporabniki. V letih 2012 in 2013 smo prejeli in obravnavali več kot 5.000 prijav. Večino prijav smo prejeli prek prijavnega obrazca na svoji spletni strani www.spletno-oko.si ter prek prijavnega obrazca, ki je dostopen na nekaterih večjih spletnih portalih, mogoča pa je tudi neposredna prijava sovražnega govora. Nekateri prijavitelji so se na nas obrnili tudi prek naše elektronske pošte.

The screenshot shows a four-step online reporting form. Step 1: 'Prijaviti želim:' (I want to report) with options for 'Domnevni sovražni govor, usmerjen proti skupini' (Suspected hate speech directed at a group) and 'Posnetki spolnih zlorab otrok' (Child sexual abuse recordings). Step 2: 'Kje ste našli na domnevno nezakonito vsebino, ki jo prijavljate?' (Where did you find the allegedly illegal content you are reporting?) with radio button options for various platforms like www, email, forums, social networks, etc. Step 3: 'Podatki o spletni strani z domnevno nezakonito vsebino' (Data about the website with allegedly illegal content) with fields for URL, title, and content. Step 4: 'Prijava želim oddati' (I want to submit the report) with an 'Oddaj prijavo' (Submit report) button.

Prijava domnevno nezakonite vsebine prek prijavnega obrazca na naši spletni strani

The screenshot shows a reporting form for hate speech on a portal. It includes a title 'ANONIMNO PRIJAVA SOVRAŽNI GOVOR' (Anonymous report of hate speech) and a 'zapri okno' (close window) button. The main text explains that the 'Report Hate Speech' button leads to a reporting point on the portal. It details that reports of violence, hate speech, or discrimination are handled by the portal administrators, while reports of child sexual abuse or threats are handled by the police. A section titled 'Podatki o spornem komentarju' (Data about the disputed comment) lists reporting criteria such as 'Nepripraven govor (klevnice, vulgarnosti, ipd.)', 'Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti', and 'Izjave o večinsčnosti ene rase nad drugo'. At the bottom, there is a 'PODAJ PRLJAVO' (Submit report) button and the 'SPLETNO OKO' logo.

Prijava sovražnega govora preko spletnega portala

Od podpisa **Kodeksa regulacije sovražnega govora na spletnih portalih** decembra leta 2010 lahko prijavitelji domnevni sovražni govor prijavijo tudi **prek gumba na spletnih portalih, ki so podpisniki Kodeksa**.

Prijavni obrazci za prijavo sovražnega govora so dostopni na večini večjih spletnih portalov: MMC, 24ur, Žurnal24, Večer, Delo, Dnevnik, Slovenske novice. Prijavo sovražnega govora takoj po oddani prijavi prejememo mi na Spletnem očesu in skrbnik portala. Spletno oko v prijavi išče domnevne znake nezakonitosti, skrbnik portala pa znake kršitev pravil portala. Cilj vseh nas je, da bi bilo sovražnega govora in kršitev pravil na spletnih portalih čim manj.

OBRAVNAVA PRIJAV GRADIV S SPOLNIMI ZLORABAMI OTROK

Prednostna naloga prijavne točke Spletno oko je sprejemanje in obravnavanje prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok v spletu z namenom čimprejšnjega pregona in umika sporne vsebine iz spleta.

PРАВNA IZHODIŠČA

Naše delovanje na tem področju določata dva člena v Kazenskem zakoniku (KZ-1). To sta 176. člen, predvsem tretji odstavek, ki kaznuje vsakršno distribucijo posnetkov spolnih zlorab otrok v spletu [*»Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, proda, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno gradivo s spolno vsebino, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe«*], **ter nanovo dodani člen 173.a, ki obravnava t. i. »grooming« (pridobivanje mladih oseb za namen spolne zlorabe):** *»Kdor osebo, mlajšo od petnajst let, prek informacijskih ali komunikacijskih tehnologij nagovarja za srečanje z namenom, da bi zoper njo storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 173. člena tega zakonika«.*

V okviru 176. člena KZ-1 se osebe, odgovorne za pregledovanje prijav, ki jih prejme točka Spletno oko, osredotočajo predvsem na problematiko **razširjanja posnetkov spolnih zlorab otrok po spletu**. Na podlagi prejetih prijav

Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva

176. člen

[1] Kdor osebi, mlajši od petnajst let, proda, prikaže ali z javnim razstavljanjem ali kako drugače omogoči, da so ji dostopni spisi, slike, avdiovizualni ali drugi predmeti pornografske vsebine, ali ji prikaže pornografsko ali drugačno seksualno predstavo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let.

[2] Kdor s silo, grožnjo, preslepitvijo, prekoračitvijo ali zlorabo pooblastil, novačenjem, nagovarjanjem ali zaradi izkoriščanja navede, pridobi ali spodbudi mladoletno osebo za izdelavo slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, za sodelovanje v pornografski ali drugačni seksualni predstavi ali kdor taki predstavi vedoma prisostvuje, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

[3] Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, proda, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno seksualno gradivo, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe, ali kdor poseduje tako gradivo ali pridobi dostop do takega gradiva s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, ali razkriva identiteto mladoletne osebe v takem gradivu.

ugotavljajo, ali gre pri prijavljenem gradivu (fotografiji ali videoposnetku) za prikaz spolne zlorabe otroka. Če je ta domneva potrjena, prijavo posredujemo policiji in prijavni točki v državi, kjer je nameščen strežnik, ki gostuje sporno vsebino.

V primeru kaznivega **dejanja nagovarjanja z namenom spolne zlorabe mladoletne osebe** vse informacije, ki nam jih v zvezi s primerom posreduje prijavitelj, posredujemo policiji, vendar prijavitelju v teh primerih vedno svetujemo, **naj se individualno obrne na najbližjo policijsko postajo**. V takih primerih mora namreč policija imeti o primeru čim več podatkov, da lahko učinkovito ukrepa, in anonimnost na tem področju ne koristi nikomur – niti policiji niti prijavitelju.

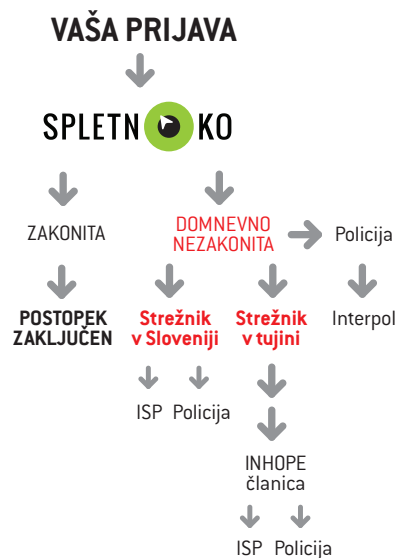
Pridobivanje oseb, mlajših od petnajst let, za spolne namene

173.a člen

[1] Kdor osebo, mlajšo od petnajst let, prek informacijskih ali komunikacijskih tehnologij nagovarja za srečanje z namenom, da bi zoper njo storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 173. člena tega zakonika ali zaradi izdelave slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, in so nagovarjanju sledila konkretna dejanja za uresničitev srečanja, se kaznuje z zaporom do enega leta.

POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAVE

Usposobljene osebe prijavne točke Spletno oko, pristojne za pregledovanje prijav, nato prijavo gradiva s spolnimi zlorabami otrok pregledajo in v primeru domnevne nezakonitosti določijo lokacijo strežnika s sporno vsebino. Nato prejete prijave obravnavajo v najkrajšem možnem času oz. najpozneje v dveh dneh od prejema prijave. Domnevno

nezakonito prijavo nato posredujejo organom pregona, ki začnejo postopek preiskave. Nadaljnja obravnava prijave je odvisna od tega, ali je bila vsebina locirana v slovenskem ali tujem strežniku.

Gradiva s spolnimi zlorabami otrok v slovenskih strežnikih

Če je bila prijava locirana v slovenskem strežniku in je policija potrdila znake kaznivega dejanja v prijavljeni vsebini, se začne postopek preiskave ter postopek odstranitve sporne vsebine iz strežnika. V večini primerov je ponudnik gostovanja o sporni vsebini v njegovem strežniku obveščen s strani policije, ki obveščanje opravi v sklopu svoje preiskave, včasih pa obveščanje ponudnika opravi Spletno oko. **V vsakem primeru pa je naš glavni cilj ponudnika o sporni vsebini obvestiti v čim krajšem času, saj lahko samo tako zagotovimo čim hitrejšo odstranitev kaznive vsebine s spleta in s tem onemogočimo ponavljajočo viktimizacijo žrtve.**

V letih 2012 in 2013 je Spletno oko obravnavalo 23 prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok, za katere je bilo ugotovljeno, da gostujejo v slovenskih strežnikih. 15 od tega jih je bilo po posredovanju policije in ponudnikov spletnih storitev uspešno obravnavanih.

Gradiva s spolnimi zlorabami otrok v tujih strežnikih

Če da gre za sporno vsebino v tujem strežniku, policija prijavo posreduje Interpolu, Spletno oko pa prijavni točki – članici organizacije Inhope v državi, kjer gostuje strežnik z domnevno nezakonito vsebino. Naloga prijavne točke v tujini, ki v obdelavo prejme našo prijavo, je nato o vsebini obvestiti lastne organe pregona in ponudnika gostovanja, kjer gostuje sporna vsebina. Podobno kot mi tudi prijavne točke v drugih državah namreč zasledujejo cilj, da sporna vsebina v čim krajšem času ne bi bila več dostopna uporabnikom spleta.

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF INTERNET HOTLINES
INHOPE

...V PRAKSI

Spletno oko prejme prijavo gradiva s spolnimi zlorabami otrok. Po pregledu prijave ugotovi, da gre za domnevno sporno vsebino, ki je locirana v Združenih državah Amerike. Spletno oko prijavo pošlje na policijo, hkrati pa jo posreduje tudi prijavni točki NCMEC v Združenih državah Amerike. NCMEC prijavo prejme, pregleda in ugotavlja, ali gre za domnevno kaznivo vsebino tudi po njihovi zakonodaji. Če je spornost vsebine potrjena tudi z njihove strani, o sporni vsebini obvestijo ameriške organe pregona, ki začnejo s postopkom, ter ponudnika gostovanja, ki sporno vsebino v najkrajšem možnem času odstrani s spleta oziroma prepreči dostop do nje.

V letih 2012 in 2013 je Spletno oko drugim prijavnim točkam INHOPE v nadaljnjo obravnavo posredovalo 266 prijav vsebin, ki so prikazovale domnevne spolne zlorabe otrok.

»OPAZI IN ODSTRANI«

Glavni namen učinkovite obravnave prijav posnetkov spolnih zlorab otrok je pregon storilcev, zaščita žrtev in čimprejšnja odstranitev spornega gradiva iz spleta. Prvi dve nalogi sta v domeni policije, tretja – tj. čimprejšnja odstranitev spornega gradiva iz spleta – pa je naloga prijavnih točk.

Tako imenovani »Notice and Take down« postopek, ki ga od držav članic v svojih zakonodajnih dokumentih in strategijah zahteva tudi Evropska unija, bi lahko v slovenščino prevedli kot »Opazi in odstrani«. Gre za postopek, ki zavezuje ponudnike internetnih storitev (predvsem tiste, ki gostijo vsebino), da vsako vsebino v svojem strežniku, za katero menijo, da je protipravna, nemudoma odstranijo iz spleta.

Ko na Spletno oko prejmemo takšno prijavo, moramo čim prej odkriti lokacijo strežnika ter o prijavi obvestiti policijo. Če je vsebina locirana v Sloveniji, se s policijo dogovorimo o nadaljnjem postopku – torej o tem, kdo bo o sporni vsebini obvestil ponudnika gostovanja in ga pozval k odstranitvi. Naš cilj mora biti vedno čimprejšnja odstranitev posnetkov spolnih zlorab otrok iz slovenskih strežnikov.

Če je sporna vsebina locirana v tujini, o tej prijavi prek vnaprej določenega in dogovorjenega postopka, ki ga določa mednarodna organizacija INHOPE, obvestimo prijavno točko v državi, kjer je vsebina locirana. Od tega trenutka dalje je skrb za odstranitev sporne vsebine iz strežnika v tujini v domeni prijavne točke v tej državi. Ravnati mora enako, kot bi ravnali mi, ko prejmemo prijavo vsebine v slovenskem strežniku – prizadevati si mora za čimprejšnji umik iz strežnika ter s tem preprečitev ponovne viktimizacije žrtve in nadaljnega širjenja nezakonite vsebine po spletu.

OBRAVNAVA PRIJAV SOVRAŽNEGA GOVORA

Večina prijav sovražnega govora, ki jih prejmemo na Spletno oko, posredujejo bralci komentarjev na spletnih portalih. To so spletni portali, ki so podpisniki Kodeksa regulacije sovražnega govora in z nameščenim prijavnim obrazcem svojim uporabnikom omogočajo prijavo spornih vsebin skrbnikom portala in prijavni točki Spletno oko. Spletno oko v prijavi išče domnevne znake nezakonitosti, skrbnik portala pa znake kršitev pravil portala.

PRAVNA IZHODIŠČA

Merila za kaznivost spornih oblik izražanja so v Sloveniji zastavljena visoko (>dejanja, ki glede na posamične okoliščine njihove izvršitve privedejo do kršenja javnega reda in miru<), zato je zgolj za nizek delež prijav ugotovljeno, da bi lahko ustrezala merilom kaznivega sovražnega govora. Kljub temu na splošno ugotavljamo, da je **v slovenskem spletu veliko neprimerne in sporne govora, za katerega pa glede na dosedanje tožilske prakse ne moremo reči, da gre na osnovi 297. člena Kazenskega zakonika za kazniv govor**. Tu gre predvsem za žaljenje, smešenje ali omalovaževanje družbenih skupin brez naklepa storitve kaznivega dejanja ter za žaljenje, obrekovanje in smešenje posameznikov. Slednja tri dejanja so lahko v določenih okoliščinah kazniva v smislu kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime, kar pomeni, da lahko zoper takšna dejanja z za-

sebno tožbo ukrepa zgolj oškodovanec, saj niti policija niti Spletno oko takšnih primerov ne obravnava.

Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti 297. člen

(1) Kdor javno spodbuja ali razpihuje sovraštvo, nasilje ali nestrpnost, ki temelji na narodnosti, rasni, verski ali etnični pripadnosti, spolu, barvi kože, poreklu, premoženjskem stanju, izobrazbi, družbenem položaju, političnem ali drugem prepričanju, invalidnosti, spolni usmerjenosti ali katerikoli drugi osebni okoliščini, in je dejanje storjeno na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir, ali z uporabo grožnje, zmerjanja ali žalitve, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Enako se kaznuje, kdor na način iz prejšnjega odstavka javno širi ideje o večvrednosti ene rase nad drugo ali daje kakršnokoli pomoč pri rasistični dejavnosti ali zanika, zmanjšuje pomen, odobrava, opravičuje, smeši ali zagovarja genocid, holokavst, hudodelstvo zoper človečnost, vojno hudodelstvo, agresijo ali druga kazniva dejanja zoper človečnost, kot so opredeljena v pravnem redu Republike Slovenije.

MERILA, PO KATERIH NA SPLETNEM OČESU OCENJUJEMO PRIJAVE SOVRAŽNEGA GOVORA

Spletno oko se pri pregledu prijav opira predvsem na dva vira: **297. člen Kazenskega zakonika**, ki prepoveduje javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, ter na **Pravno stališče Vrhovnega državnega tožilstva** o pregonu takšnega kaznivega dejanja.

Pri presoji, ali je prijavljena vsebina domnevno nezakonita in kot takšna zrela za nadaljnjo obravnavo s strani pristojnih organov, osebe, odgovorne za pregledovanje prijav na Spletnem očesu, iščejo naslednje elemente:

- Javnost dejanja – vsebine so dostopne vsakomur, širši javnosti
- Spodbujanje sovraštva ali nasilja je izraženo zoper posebej navedene družbene skupine, ki so kot take opredeljene kot depriviligirane z Ustavo Republike Slovenije
- Spodbujanje sovraštva ali nasilja temelji izključno na osebni okoliščini posameznika, zaradi katere je pripadnik depriviligirane skupine
- Obstoj izvršitvene oblike grožnje, zmerjanja ali žalitve
- Obstoj konkretne nevarnosti za javni red in mir - iz vsebine je mogoče sklepati, da bi zapisano spodbujanje ali razpihovanje sovraštva v konkretnih razmerah lahko povzročilo fizično nasilje, zgražanje ali reakcije širših množic oziroma se drugače odrazilo kot motenje javnega reda.

POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAVE

V letih 2012 in 2013 so osebe Spletnega očesa, odgovorne za pregledovanje prijav, pregledale 7.542 prijav sovražnega govora. V 137 primerih so ocenili, da bi lahko šlo za javno spodbujanje sovrašstva, nasilja ali nestrpnosti, zato smo te primere poslali organom pregona v nadaljnjo obravnavo. Policija je na podlagi opravljenih preiskav enajst primerov zaključila v obliki kazenske ovadbe.

STATISTIKA 2012 in 2013 V ŠTEVILKAH

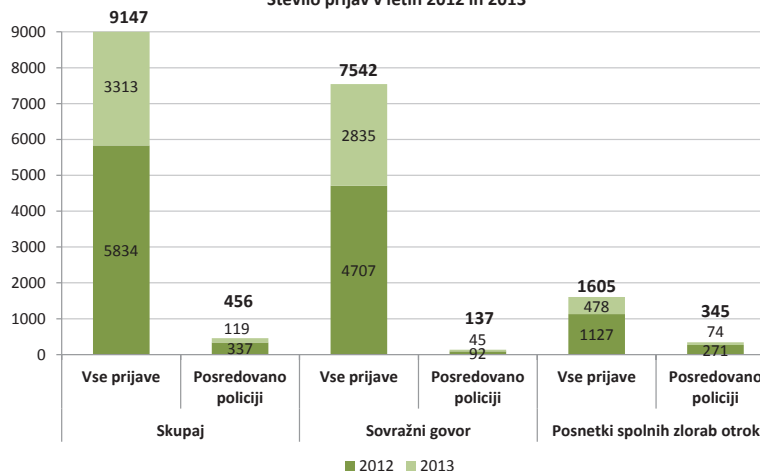
PRIJAVITELJI SO V GLAVNEM PRIJAVLJALI DOMNEVNI SOVRAŽNI GOVOR...

Leta 2012 in 2013 smo prejeli več prijav domnevnega sovražnega govora kot prijav spolnih zlorab otrok. To povezujemo s Kodeksom za regulacijo sovražnega govora, ki je na portalih, ki so podpisniki Kodeksa, leta 2010 uvedel gumb za prijavo domnevno kaznivega govora. **V obeh letih smo tako skupaj prejeli 7.542 prijav domnevnega sovražnega govora in 1.605 prijav gradiv z domnevnimi spolnimi zlorabami otrok.**

...VENDAR SMO NA POLICIJO POSLALI VEČ **PRIJAV POSNETKOV SPOLNIH ZLORAB OTROK.**

Čeprav smo na Spletno oko s strani prijaviteljev prejeli predvsem prijave domnevnega sovražnega govora, smo po pregledu in analizi vseh prejetih prijav na policijo poslali več domnevno nezakonitih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok. Verjetno je vzrok za takšen razkorak v prejetih in posredovanih prijavah policiji predvsem v tem, da je v primeru gradiv s spolnimi zlorabami otrok (poznanih tudi pod izrazom »otročka pornografija«) veliko jasneje, kdaj gre za nezakonito vsebino, in je torej zmota prijaviteljev v teh primerih bolj redkost. Po drugi strani pa večina prijav sovražnega govora ne ustreza merilom za potencialno kaznivost in jih zato veliko večino zavržemo. Tako smo na policijo v zadnjih dveh letih poslali zgolj nekoliko manj kot 2 % prejetih prijav domnevnega sovražnega govora in skorajda eno četrtno (21 %) prejetih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok.

Število prijav v letih 2012 in 2013

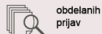
INHOPE je aktivna mreža prijavnih točk, ki sodelujejo pri obravnavi prijav nezakonitih spletnih vsebin

Skupno število prijav v letu 2012 po regijah

43 prijavnih točk v 37 državah

1.059.758 obdelanih prijav

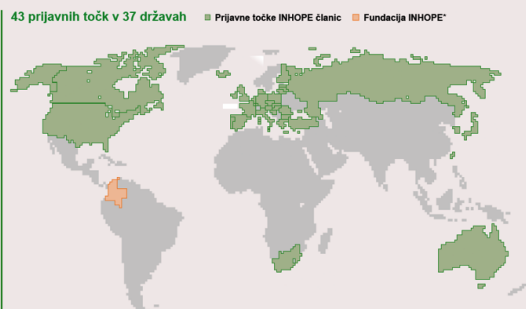

s pomočjo 150 analitikov po svetu

Služimo 1,3 milijarde uporabnikom interneta po svetu

Vir: INHOPE letno poročilo 2012

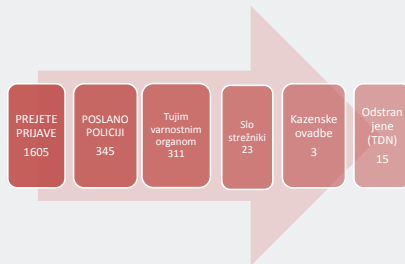

* Fundacija INHOPE je dobrodelna organizacija, ustanovljena leta 2010 za pomoč pri vzpostavitvi novih prijavnih točk po svetu.

Infograf na levi strani prikazuje **vsoto prijav**, ki so jih leta 2012 zabeležile **vse prijavnice točke**, ki so članice organizacije INHOPE. Število prijav je preseglo **1.000.000**. Ta številka vključuje širok spekter prijav, kot so terorizem, rasizem, otrokom dostopna pornografija, vsebina na družbenih omrežjih in drugih spletnih kanalih. **Večina od 43 prijavnih točk uporabnikom spleta omogoča prijave različnih oblik zlorab na internetu**, od posnetkov spolnih zlorab otrok do rasizma, terorizma in drugih oblik zlorab. Infograf prikazuje vse prijave, ki so jih prijavnice točke prejele leta 2012, ne zgolj nezakonitih.

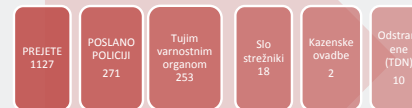
POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK

Spletno oko je v letih 2012 in 2013 skupaj prejelo **1.605 prijav**, za katere so prijavitelji menili, da gre za posnetke spolnih zlorab otrok. Po pregledu in analizi prijav smo na policijo **v nadaljnjo preiskavo poslali 345 prijav**, za katere smo ocenili, da bi lahko šlo za kršitev 176. člena KZ-1 (posedovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva). V 311 primerih je šlo za sporne vsebine v tujih strežnikih, prikaz ukrepov v primerih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok za leti 2012 in 2013 skupaj zato je Spletno oko te prijave posredovalo tujim prijavnim točkam, policija pa tujim organom pregona. Ko je šlo za sporne posnetke mladoletnih oseb v slovenskih strežnikih (takšnih je bilo v obeh letih 23 primerov), je policija nadaljevala s preiskavo in tri primere zaključila s kazensko ovadbo, 10 primerov s poročilom, 9 primerov pa je še v preiskavi. V 15 primerih sta policija in Spletno oko pri slovenskih ponudnikih internetnih storitev dosegla tudi odstranitev spornih vsebin iz spleta.

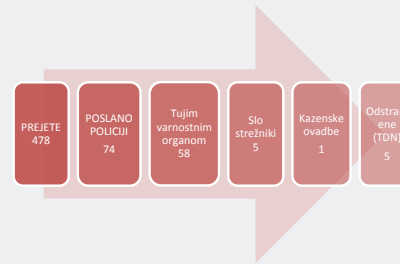

Prikaz ukrepov v primerih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok za leti 2012 in 2013 skupaj

Primerjava števila ukrepov v primerih posnetkov spolnih zlorab otrok v letih 2012 in 2013 kaže na upad prejetih prijav v letu 2013 za kar 58 %. Posledično je bilo tudi število prijav, posredovanih na policijo, leta 2013 bistveno manjše v primerjavi z letom prej. Razlog za ta pojav lahko iščemo v spremembi zakonodaje, ki po novem inkriminira tudi zgolj dostop do vsebin, ki prikazujejo spolno zlorabo otrok. Kakor koli, uspeh pri odstranjevanju nezakonitih vsebin iz slovenskih strežnikov kljub temu ni izostal – leta 2013 nam je v sodelovanju s policijo in internetnimi ponudniki uspelo doseči odstranitev vseh pet spornih vsebin, ki so bile locirane v slovenskih strežnikih.

Prikaz ukrepov v primerih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok za leto 2012

Prikaz ukrepov v primerih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok za leto 2013

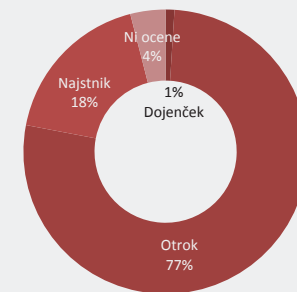
PRIJAVE IN ŽRTVE

Po starosti žrtev¹ je bilo največ otrok iz skupine od 3–15 let, ki smo jo označili z izrazom »otrok«. Po naših ocenah je bila v tej skupini več kot polovica otrok starih med 11 in 15 leti (77 %), ki so bili tudi sicer najpogosteje prisotni v spornih gradivih.

V primerjavi s preteklimi leti opažamo, da se starost žrtev na posnetkih dviguje. Leta 2010 smo namreč beležili kar 30 % žrtev, starih med 7 in 10 let (na račun manjšega števila žrtev, starih med 11 in 15 let), medtem ko se je v letih 2011 in 2012 delež žrtev, starih med 7 in 10 let, znižal na približno 10 %, zvišal pa se je delež žrtev, starih med 11 in 15 let.

¹Metodološko pojasnilo: dojenček: 0–2 leti; otrok: 3–15 let; najstnik: 16–18 let.

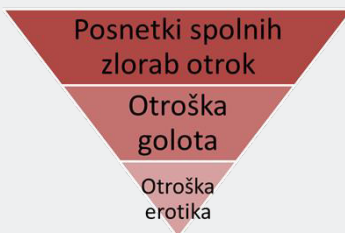
Starost žrtev

DELEŽ PRIJAV GLEDE NA SPOL ŽRTVE

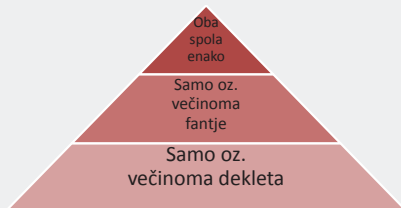
Od vseh primerov spornih posnetkov zlorab otrok, za katere smo ugotovili potencialno nezakonitost in jih poslali na policijo, so prevladovali primeri posnetkov, ki so prikazovali spolne zlorabe otrok (44 %) ali otroško goloto (39 %). V 15 % primerov je šlo za primere otroške erotike, v štirih primerih pa za nagovarjanje otrok za spolne namene.

Delež prijav glede na vrsto sporne vsebine

POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK

V domnevno nezakonitih prijavih posnetkov spolnih zlorab otrok so bila v 77 % prisotna dekleta oziroma večinoma dekleta. V 14 % primerov so bili na posnetkih prisotni samo fantje oziroma večinoma fantje, v 5 % primerov pa sta bila na posnetkih oba spola prisotna v enaki meri.

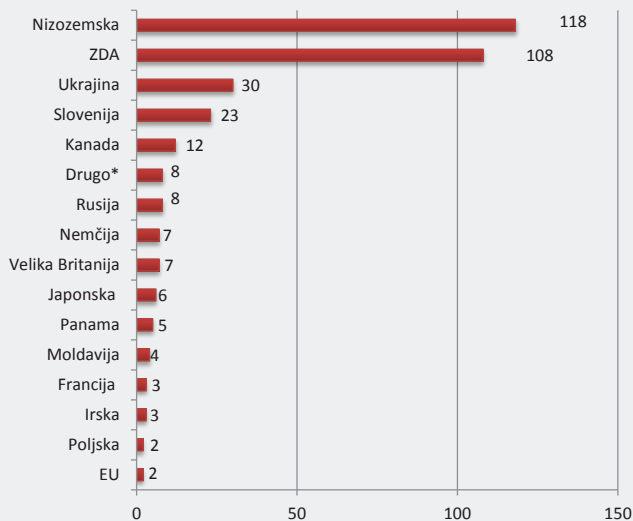
Delež prijav glede na spol žrtve

GOSTOVANJE SPORNIH POSNETKOV

V letih 2012 in 2013 je največ primerov posnetkov spolnih zlorab otrok, ki so bili prijavljeni na Spletno oko, gostovalo na Nizozemskem, tj. kar 34 %. Sledijo Združene države Amerike in Ukrajina. Primerov, ko so sporni posnetki zlorab otrok gostovali v slovenskih strežnikih, smo zabeležili 23. Policija je po pregledu slovenskih primerov tri prijave zaključila s kazensko ovadbo, 10 primerov s poročilom, devet primerov pa je še v preiskavi. V enem primeru je policija ugotovila, da vsebina gostuje v tujem strežniku, zato je prijavo poslala tujim organom pregona.

*Države, kjer so v letih 2012 in 2013 skupno beležili samo eno prijavo (Kitajska, Slovaška, Švica, Latvija, Litva, Češka, Švedska, Tajska)

Gostovanje posnetkov domnevne spolne zlorabe otrok v letih 2012 in 2013

SOVRAŽNI GOVOR

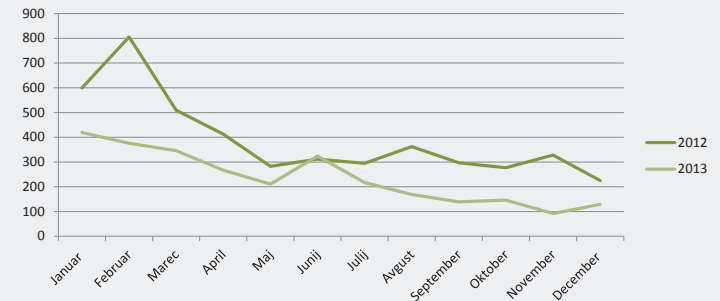
S ciljem zmanjševanja kaznivega sovražnega govora na internetu je Spletno oko v letih 2010 in 2011 z osmimi največjimi spletnimi novičarskimi portali v Sloveniji podpisalo **Kodeks za regulacijo sovražnega govora**. Kodeks je poenostavil in poenotil proces prijave sovražnega govora na spletnih portalih, predvsem pa omogočil hitro obravnavo in odstranitev spornih vsebin s portalov. Pokazatelj sodelovanja med prijavno točko in spletnimi portali je tudi statistika prijav domnevnega sovražnega govora, saj smo prav tega prejeli največ, v obeh letih kar **7.542 prijav, pri čemer smo jih v nadaljnjo preiskavo posredovali 137**. Velika večina prijav sovražnega govora je izvirala s partnerskih portalov.

Prikaz ukrepov v primerih prijav sovražnega govora za leti 2012 in 2013 skupaj

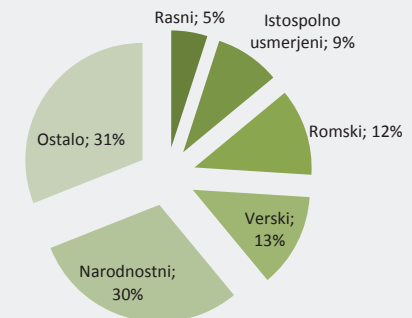
Največ prijav spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti smo prejeli v prvih treh mesecih leta 2012. Razloge za to lahko najdemo v razgretem družbenopolitičnem dogajanju v tem obdobju. Takrat se je namreč odvijala kampanja na temo predlaganega družinskega zakonika (referendum je potekal marca), sredi januarja se je poleg tega odvijal primer »Makarovič« (avtorica je zapisala, da »nekateri stvari moraš sovražiti« – v tem primeru Katoliško cerkev), prav tako pa je še vedno odmeval primer zapisa Tomaža Majerja (t. i. primer »trenirkarji«) iz decembra 2011. Že marca 2012 je bilo opaziti upad števila prejetih prijav, ki se je nadaljeval vse leto 2013. **Leta 2012 smo tako v povprečju mesečno prejeli 392 prijav domnevnega sovražnega govora, leta 2013 pa samo še 236.** Razlog za tak upad lahko iščemo v spremembi zakonodaje in pravem stališču Vrhovnega državnega tožilstva, ki kot kazniv sovražni govor prepozna samo tiste primere, ki predstavljajo morebitno grožnjo javnemu redu in miru.

Prejete prijave sovražnega govora 2012 in 2013

Med vsemi prijavami, ki smo jih policiji posredovali kot domnevno nezakonito spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti proti družbenim skupinam ali njihovim pripadnikom (po 297. členu KZ-1), je bilo **največ prijav na osnovi narodnosti** (predvsem proti narodnostim in državljanom bivše Jugoslavije) **in verske pripadnosti, sledi spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti proti romski skupnosti ter istospolno usmerjenim.**

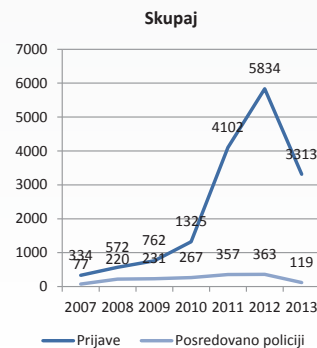
Vrste prijav sovražnega govora v 2012 in 2013 v %

TRENDI PRIJAV

Trend naraščanja števila prijav sovražnega govora in posnetkov spolnih zlorab otrok je bil skozi vsa leta delovanja prijavne točke konstanten. S tem se je zviševalo tudi število prijav, ki smo jih posredovali policiji.

Zvišanje števila prijav sovražnega govora v letih 2011 in 2012 je bilo posledica podpisa Kodeksa za regulacijo sovražnega govora, ki je na partnerskih portalih uvedel gumb za (hitro) prijavo sovražnega govora. Visoko število prijav sovražnega govora v preteklih letih je bilo tudi pokazatelj vse večjega zavedanja družbe te težave na eni ter ohlapnega poljudnega dojemanja koncepta kaznivega sovražnega govora na drugi strani. Prav slednje bila predvsem posledica nejasno določene zakonodaje na tem področju, ki je med prijavitelje vnašala zmedo, saj ni bilo povsem jasno, v katerih primerih gre za kaznivo dejanje, v katerih pa zgolj za neprimerno izražanje. Premik na tem področju se je zgodil s spremembo zakonodaje maja 2012, ki je opredelila jasno ločnico med kaznivim in nekaznivim govorom, piko na i pa je dodalo še pravno mnenje Vrhovnega državnega tožilstva. Te spremembe so se odražale tudi na številu prijav, saj je bilo prav v zadnjem letu opaziti močan upad prijav sovražnega govora.

Tudi na **področju prijav posnetkov spolnih zlorab otrok je bilo skozi leta prisotno konstantno naraščanje števila prejetih prijav ter prijav, ki smo jih posredovali policiji.** Od začetka delovanja prijavne točke leta 2007 do leta 2012 se je število prijav podeseterilo. Leta 2013 pa je število prijav vsebin z zlorabami otrok nenadoma močno upadlo. Vzrok za ta pojav vidimo predvsem v spremembi zakonodaje leta 2012, ki je inkriminirala tudi zgolj dostop do tovrstnih vsebin. V vseh sedmih letih smo sicer prejeli 3.829 prijav posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok, od tega smo jih 1.221 posredovali policiji. To pomeni, da je bilo **od vseh prejetih prijav posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok po naših ocenah kar 32 % prijav tudi dejansko spornih in so bile deležne nadaljnje policijske obravnave.**

NAŠE DRUGE DEJAVNOSTI

NOVA SPLETNA STRAN

Konec leta 2013 je Spletno oko dobilo spletno stran z novo zasnovano in konceptom. Nova spletna stran namreč na enem spletnem mestu združuje vse tri komponente Centra za varnejši internet: Spletno oko, Safe.si in Tom telefon. Spletni naslov kljub temu še vedno staja enak: www.spletno-oko.si.

Nekatere vsebine prijavne točke in točke osveščanja se medsebojno povezujejo, kar uporabniku omogoča lažje prehajanje med vsebinami, ki ga zanimajo. Prav tako nova spletna stran omogoča dostop do prijavnega obrazca s katere koli podstrani Centra ter prikazuje trenutno statistiko prejetih prijav in ukrepov.

Center za varnejši internet | O CENTRU | SREDIŠČE ZA POMOČ | MEDIJSKI CENTER | NAPOVEDNIJENI

SPLETNO OKO Točka za prijavo sovražnega govora in posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu

Safe.si Nauči se varno uporabljati splet in mobilne storitve

TOM Če se znajdeš v stiski na spletu, pokliči 116 111

Domov | O prijavni točki | Področja | Poročila | Novice | FAO

Statistika | Empirija online

Domov

Ste na spletu naleteli na vsebino, ki se vam zdi nezakonita?

Ukrepajte zdaj!

Prijavi želim: [Kako poteka prijava?](#)

1 2 3 4

Domnevni sovražni govor, usmerjen proti skupini

- Žaljen govor, usmerjen proti posamezniku
- neprimeren oz. nepodoben govor
- ogrožanje varnosti posameznika
- napovedanje mordaštnih izobčitev z namenom spolnega zlorabljanja (Grooming)
- zloraba na socialnem omrežju (npr. Facebook, Nextag, id)
- omrežni incidenti oz. varnostna grožnja

Posnetki spolnih zlorab otrok

- sum zlorabe osebnih podatkov na internetu
- odrasla pornografija v medijih, dostopna otrokom
- nedovoljen spam
- spletno ustrahovanje (Cyberbullying) spodbujanje k
- neprimernemu/škodljivemu vedenju
- nič od naštetega - pišite nam

NADALJUJ

Novice

11.02.2014 Tuji Na Hate Speech Movement – Kampanja uliče sovražni preizjuge Dan varne rabe interneta

Letošnji slogan Dneva varne rabe interneta se glasi: »čistaj! za prijetnejši internet!«. Varna in odgovorna uporaba spletnega okolja ni crojki je temelj komunikacije preko interneta! Splet je neskončen prostor komunikacije in interakcije, ki stedi povzroča široko paleto potencialov in povezav, a hkrati je tudi prostor zlorab in sovražnega govora, zato se na ta dan upri ustrahovanju, nasilju ter neprimernemu in sovražnemu govoru na spletu. Vločite! FB strani kampanje: [Sovražni in si pogrešite](#), [Kaj ti spletni v dobru kampanje](#).

11.02.2014 Danes preizkušamo Dan varne rabe interneta

06.02.2014 Makedonija uszakonila kemino kstrerjo pedofilijs

29.01.2014 Oddaja Dvojke o Kvalitici sovražne

20.01.2014 »redofija je bolezen nezobidane povzročena s motenimi vzroki: je škodljiva endogeno«

>> ostale novice

Napovednik / aktualno

Zdrutenje proti spolnemu zlorabljanju začelna kampanja se glasila online ob zlorabi

Zdrutenje proti spolnemu zlorabljanju začelna kampanja se glasila online ob zlorabi. Kampanje ozaveščanja in boj proti spolni zlorabi kot samostojni projekt. Začetnica proti spolnemu zlorabljanju financira Amerika Embassy

>> ostale napovedi

O SOVAŽNEM GOVORU | O POSNETKIH SPOLNE NE ZLORAB OTROK | VARNOST NA SPLETU

Sledi nam na Twitterju [@spletnooko](#)

Statistika prijav za mesec januar

Število vseh prejetih prijav: 177

- Število prijav, poslanih na policijo: 13
- Sovražni govor: 3
- Posnetki spolnih zlorab otrok: 10
- Število prijav, posredovanih drugim IN-HOPE točkam: 8

Število prijav domnevno nezakonitih vsebin po državah

13

- UKA: 6
- Slovenija: 2
- Šveden: 1
- Chuga: 4

Trendi in druge posebnosti

V mesecu januarju je bilo 0% manj prijav domnevno nezakonitih vsebin kot v preteklem mesecu.

- Število prijav december: 177
- Število prijav januar: 177

Pogosta vprašanja

Na kakšen način postika zbiranje in trgovanje s L.A. otrokovo pornografijo?

Zakaj turokiki napredu, kol so pameti telofoni in računalniki v obali, se storitev zbiranje...

V katerih prijavah je otrok izročil L.A. otrokovo pornografijo?

Statistika vseh prijav

Ali je pornografija, ki vključuje odrasle osebe, nezakonita?

Ali je pornografija, ki vključuje živali, v Sloveniji kazniv?

>> ostala vprašanja

Spremljaj nas

Facebook | Twitter | YouTube

LETNI POSVETI O SPOLNIH ZLORABAH OTROK V SPLETU

Spletno oko v sodelovanju z Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije ter Upravo kriminalistične policije Generalne policijske uprave vsako leto organizira posvet o problematiki spolnih zlorab otrok v spletu. Eden glavnih ciljev, ki ga zasledujemo organizatorji posveta, je na enem mestu združiti in povezati strokovnjake z različnih področij, ki se srečujejo s problematiko zlorab interneta. Zaradi narave problematike se nam zdi pomemben tudi svež dotok znanja in dobrih praks, zato vsako leto v svoje vrste povabimo strokovnjake iz tujine. V zadnjih dveh letih se je posveta skupaj udeležilo več kot 300 udeležencev predstavnikov policije, tožilstev, sodišč, nevladnih organizacij, industrije, akademske sfere in šolstva. Evalvacije kažejo, da je potreba po tovrstnih izobraževanjih vse večja, saj sta prav zadoštno znanje in povezovanje ključ do najboljše preventive in učinkovitega odgovora na zlorabe otrok na internetu.

Posvet 2012: »Zlorabe otrok so težava celotne družbe, pomembna je preventiva«

4. in 5. oktobra 2012 sta na Fakulteti za družbene vede potekala posvet in okrogla miza o problematiki zlorab otrok v spletu in e-storilcih. Poseben gost posveta je bil Michael Sheats, strokovnjak z britanske fundacije Lucy Faithfull, ki deluje na področju rehabilitacije storilcev spolnih zlorab otrok na internetu.

Ena glavnih ugotovitev posveta je bila, da je izjemnega pomena **preventivna dejavnost države**, ki naj zajema osrednjo vlogo tudi v Sloveniji. Preventiva bi morala biti **dolgoročna, sistematična, večplastna**, zajemala pa naj bi otroke, starše, vzgojno-izobraževalne ustanove, nevladne organizacije, organe pregona, industrijo ter druge, ki delajo z otroki in mladostniki, pa tudi storilce spolnih deliktov. Pri tem je izjemnega pomena njihovo **sodelovanje**, saj lahko samo z roko v roki pripomorejo k učinkovitejši obravnavi problematike zlorab otrok v spletu.

Zanimivost posveta je bila tudi okrogla miza, ki je soočila mnenja o kaznivih spletnih vsebinah predstavnikov javnega sektorja na eni ter industrije in zagovornikov svobode interneta na drugi strani.

Celoten posnetek razprave je dostopen na našem kanalu Youtube Spletno oko: <https://www.youtube.com/watch?v=TIGQE4nLdUA>

ZLORABA OTROK NA SPLETU IN E-STORILCI: ZMOREMO UKREPATI?

Moderator posveta: Anton Tori Klavžnik, mag., Uprava kriminalistične policije GPU

1. DAN - Četrtek, 4. oktober 2012
E-storilci zlorab otrok - kdo, kje, kdaj, zakaj, kako?

8.00 - 8.30 Registracija in druženje

9.30 Otvoritev 1. dne posveta

Pozdravni nagovor vodje Centra za varnejši internet Slovenije
dr. Vasja Vehovar, Center za varnejši internet Slovenije

Uvodni nagovor direktorja Uprave kriminalistične policije
dr. Janj Ferenc, Uprava kriminalistične policije

9.00 POSVET

Pravni vidiki preiskovanja in dokazovanja zlorab otrok s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij
dr. Primož Gorink, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani

Primeri iz policijske prakse

- Zloraba osebnih podatkov, izsiljevanje in spolna zloraba otroka preko interneta - grooming
- Nalaganje otroka in razstavljanje posnetkov spletnih zlorabljenih otrok - sexting
- Borut Štok, vodja Odseka za računalniško preiskovanje, Sektor kriminalistične policije Policijske uprave Maribor

Od prejema kazenske ovadbe do pravnomočne obsodilne sodbe - vpogled v delo tožilstva na konkretnem primeru kaznivga dejanja po 176. členu KZ-1
Simon Grabovnik, višji pravosodni svetovalec, Okrožno državno tožilstvo v Mariboru

11.00 - 11.15 ODMOR

Storilci spolnih zlorab otrok v Sloveniji - rezultati raziskave
Damija Franjčič, mag. varst. Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede

E-storilci: Kaj iklejo in kaj vidijo? (Senzualitvno prevajanje)
Mike Sheats, LucyFaithFull Foundation, Velika Britanija

14.00 - 14.45 KOZLO

Otroci kot izvršitelji spornih dejanj na spletu
Neža Mikšič, Uprava kriminalistične policije GPU in Ajda Petek, Center za varnejši internet

Otroci in mladostniki žrtve zlorabe na spletu. Dejavniki tveganja in posledice
Mateja Štirn, mag. ISA inštitut

16.30 ZAKLJUČEK PRVEGA DNE

Posvet 2013: »Zlorabe otrok na internetu lahko omejimo samo z dobro zakonodajo in sodelovanjem«

V veliki dvorani Fakultete za družbene vede je 25. septembra 2013 tretje leto zapored potekal posvet na temo zlorab otrok na internetu. Rdeča nit posveta sta bila obravnava razsežnosti pojava zlorab otrok v spletu in iskanje poti za učinkovito ukrepanje. Posvet so odprli dr. Vasja Vehovar, vodja Centra za varnejši internet Slovenija, Marjan Fank, direktor Uprave kriminalistične policije Generalne policijske uprave, in častni govorec, minister za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jernej Pikalo.

Osrednja gostja posveta je bila Adele Desirs z Interpola, ki je opozorila na vpliv, ki ga ima internet na razširjenost spolnih zlorab otrok. *»Včasih je moral storilec fizično do prodajalca tovrstnih gradiv, danes pride do posnetkov spolnih zlorab otrok z enim samim klikom. Enako velja za proizvodnjo teh gradiv. Storilec lahko že z vsakim fotoaparatom ali telefonom posname fotografijo ali videoposnetek, ki prikazuje zlorabe otrok. Gradiv pa mu ni več treba skrivati niti v svojem računalniku, saj lahko vse shrani v oblak«*, je o razsežnosti tega pojava povedala Adele Desirs. Izpostavila je tudi dejstvo in hkrati skrb, da Slovenije ni na seznamu držav, ki pri onemogočanju dostopa do vsebin, ki prikazujejo najhujše spolne zlorabe otrok, sodelujejo z Interpolom.

V okviru posveta je bil pripravljen dokumentarni videoposnetek z naslovom **Delovanje organizacij v primerih zlorab otrok na internetu.** V videoposnetek smo vključili enajst organizacij (Šola za ravnatelje, Policija, Center za Socialno delo Domžale, Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Društvo Ključ, Spletno oko, Si-Cert, Telekom Slovenije d.d., Tušmobil, d.o.o., Inštitut za forenziko informacijskih tehnologij, Odvetniška družba Čeferin, d.o.o.), ki so na kratko predstavile svoje dejavnosti na področju preprečevanja zlorab otrok na internetu, izkušnje, ki jih imajo na tem področju s sodelovanjem z drugimi organizacijami, morebitne ovire, s katerimi se soočajo pri opravljanju svojega dela, ter predolge za izboljšanje delovanja pri preprečevanju tovrstnih zlorab. Dokumentarni videoposnetek je posnet na DVD-ju, ki je sestavni del tega letnega poročila, dostopen pa je tudi na našem kanalu Youtube Spletno oko: <http://www.youtube.com/watch?v=hFlob2pqJ>

Novost posveta 2013 so bile tudi mešane skupine, ki so obravnavale konkretne praktične primere zlorab. Mešane skupine so bile sestavljene iz predstavnikov različnih organizacij in ustanov, s čimer je bil omogočen pogled na problematiko z več zornih kotov. Glavni namen mešanih skupin so sicer bili povezovanje različnih organizacij, poglobljanje razumevanja dela vseh, ki so vključeni v proces reševanja določene zlorabe, in iskanje rešitev za boljše sodelovanje.

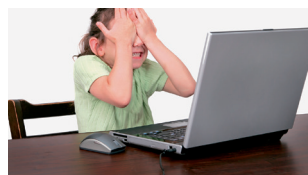
The poster features a green and white color scheme. At the top, it lists the logos for 'SPLETNO OKO', the Slovenian Police, and the 'Gospodarska zbornica Slovenije' (Slovenian Chamber of Commerce and Crafts). The main title is 'E-ZLORABE OTROK: razsežnost pojava in učinkovito ukrepanje'. Below the title is a large green circle containing a white mouse cursor icon. The event details are: 'Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana' and '25. september 2013, Velika dvorana'. The organizers listed are: 'Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenije', 'Uprava kriminalistične policije Generalne policijske uprave RS', and 'Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije'.

PROMOCIJA PRIJAVNE TOČKE NA DOGODKIH IN PO KNJIŽNICAH

Na Otroškem bazarju (od 6. do 9. 9. 2012), največjem sejmu, ki se osredotoča na otroke in na katerem različni razstavljalci predstavljajo izobraževalne in zabavne vsebine, se je v okviru Centra za varnejši internet predstavljala tudi prijavna točka Spletno oko.

Leta 2012 smo za promocijske namene uporabili tudi nove knjižne kazalnike, ki so bili posredovani šolskim knjižnicam na vseh stopnjah izobrazbe. Razdeljeni so bili tudi med obiskovalce Otroškega bazarja in udeležence posveta o spolni zlorabi otrok. Za promocijske namene smo uporabili tudi plakate in zloženke, ki smo jih razdelili na Otroškem bazarju in šolskim knjižnicam.

CENTER ZA VARNEJŠI INTERNET SLOVENIJA:

- deluje v okviru programa Evropske komisije Varnejši internet (Safer Internet Programme)
- združuje tri komponente: SAFE-SI, TOM TELEFON in SPLETNO OKO
- deluje na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za družbene vede v partnerstvu z ARNESom, Zvezo prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) in Mladinskim informacijskim središčem Slovenije (MISSS)
- financirata ga Generalni direktorat za informacijsko družbo in medije pri Evropski komisiji in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

Center za varnejši internet Slovenija

Točka svetovanja o varni rabi interneta in novih tehnologij
Safe.si
www.safe.si

Telefonska linija za pomoč mladim in staršem na spletni TOM telefon
116111

Prijavna točka za prijavo nezakonitih spletnih vsebin Spletno oko
www.spletno-oko.si

PRIJAVNA TOČKA SPLETNO OKO:

- je edina slovenska spletna prijavna točka, kjer lahko anonimno prijavite posnetke spolnih zlorab otrok ali sovražni govor na internetu
- deluje od marca 2007 in je že od samega začetka delovanja tudi članica mednarodne organizacije INHOPE, ki združuje 41 prijavnih točk po celem svetu

- z učinkovito in hitro obravnavo prijav prispeva k zmanjšanju obsega nezakonitih spletnih vsebin, še posebej posnetkov spolne zlorabe otrok na internetu
- pri svojem delu sodeluje s policijo, tožilstvom, tujimi prijavnimi točkami, spletnimi portali, ponudniki internetnih storitev, ter drugimi organizacijami iz obravnavanih področij

SOVRAŽNI GOVOR - JAVNO SPODBUJANJE SOVRAŠTVA, NASILJA ALI NESTRPNOSTI

KAJ JE KAZNIVO?

- Sovražni govor je kot kaznivo dejanje opredeljen v 297. členu KZ-1B kot javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti
- Kazniv je govor, ki:
 - javno spodbuja ali razpahuje sovraštvo, nasilje ali nestrpnost
 - je usmerjen zoper varovano skupino oziroma pripadnika te skupine
 - je storjen na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir, ali z uporabo grožnje, zmerjanja ali žalitev

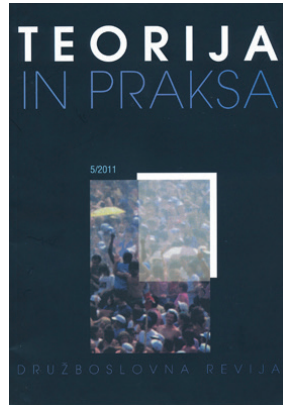
POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK - PORNOGRAFSKO GRADIVO, KI VKLJUČUJE MLADOLETNE OSEBE ALI NJIHOVE REALISTIČNE PODOBE

KAJ JE KAZNIVO?

- V Republiki Sloveniji je po 175. členu KZ-1B kazniva proizvodnja, pridobivanje, posedovanje, razširjanje, prodajanje, uvažanje, zvožanje, ali kakršnokoli drugo ponajanje ali zavestno pridobivanje dostopa do pornografskega ali drugačnega seksualnega gradiva, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe

SPLETNO OKO V ČLANKIH IN JAVNIH RAZPRAVAH

V letih 2012 in 2013 smo prispevali tudi k znanstvenoraziskovalnemu delu. Tega leta smo sodelavci prijave točke namreč objavili **dva znanstvena članka na temo sovražnega govora**. V družboslovni reviji *Teorija in praksa* (št. 1/2012) smo pisali o stanju sovražnega govora v slovenskem spletu in dojemanju sovražnega govora med uporabniki spleta v Sloveniji, v reviji *Medijska preža* (št. 42, junij 2012 in št. 44/45, junij 2013) pa o spremenjeni zakonodaji na področju [kaznovanja] sovražnega govora ter o možnih rešitvah za omejitev spletnega sovražnega govora. Poleg tega smo v *Nedelu* (18. 12. 2011), prilogi dnevnega časopisa *Delo*, sodelovali v prispevku o kaznivem sovražnem govoru. Redno smo o tej problematiki ljudi obveščali tudi po drugih medijskih kanalih, kot sta radio in televizija. Poleg tega smo v *Državnem zboru v prvi polovici leta 2013 sodelovali v dveh javnih razpravah na temo sovražnega govora*.

SODELOVANJE S SPLETNIMI PORTALI

Spletno oko si za zmanjševanje obsega sovražnega govora v spletu prizadeva prek sodelovanja s spletnimi portali in Kodeksa za regulacijo sovražnega govora, ki smo ga v letih 2010 in 2011 podpisali z osmi mi največjimi spletnimi novičarskimi portali v Sloveniji. S Kodeksom smo na portalih podpisnikov uvedli gumb za prijavo domnevnega sovražnega govora, leta 2012 pa smo Kodeks, ki je prej urejal zgolj področje kaznivega sovražnega govora, z Aneksom razširili še na druge problematične vsebine, kot so:

- nestrpen govor brez izraženega naklepa zoper zaščitenе družbene skupine;
- nestrpen govor brez izraženega naklepa storitve kaznivega dejanja zoper druge družbene skupine;
- žalitve zoper posameznika ali pravno osebo in ogrožanje varnosti posameznika;
- neprimerna vsebina – vulgarizmi, kletvice ipd.

Spletno oko občasno organizira tudi seminarje na temo sovraštva in sovražnega govora na internetu, namenjene skrbnikom, moderatorjem in urednikom spletnih portalov (strokovni javnosti), ki se pogosteje soočajo s problematiko sovražnosti v komentarjih.

SPLETNI PORTALI, KI SO PODPISNIKI KODEKSA:

24COM
UR

DELO

DNEVNIK

RTV SLO | MMC
MULTIMEDIJSKI CENTER

PLANET
SIOL.NET

SLOVENSKE
NOVICE

VEČER
nov dan. nov večer.

zurnal24.si

UPORABNI PODATKI ZA STIK

- prof. dr. Vasja Vehovar, vodja projekta,
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede,
elektronski naslov: vasja.vehovar@guest.arnes.si
- Tanja Šterk, koordinatorka projekta SAFE.SI,
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede,
elektronski naslov: tanja@ris.org
- Lija Mihelič, koordinatorka projekta SPLETNO OKO,
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede,
elektronski naslov: lija@spletno-oko.si
- Zdenka Švaljek, koordinatorka projekta TOM TELEFON,
Zveza prijateljev mladine Slovenije,
elektronski naslov: zdenka.svaljek@zpms.si

Projekt sofinancirajo in podpirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Izvajalci projekta:

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

arnes

miss
Mladinsko inženirsko društvo Slovenije

LETNO POROČILO 2012 2013

Letno poročilo Spletno oko 2012/2013

Avtor: Center za varnejši internet, prijavna točka Spletno oko

Uredila: Lija Mihelič

Jezikovni pregled: Prevajalska agencija Leemeta

Oblikovanje: Bojan Senjur, Grafično oblikovanje&Fotografija

Tisk: Tiskarna PRESENT d.o.o.

Naklada: 1000 izvodov

Fakulteta za družbene vede, Center za varnejši internet, Spletno oko,
Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana

Maj 2014

Publikacijo sofinancirata Evropska unija prek programa Varnejši internet ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

